

Fundacja C.E.L.

BARTŁOMIEJ WALCZAK

**Spotkania grupowe dla TRZECH grup wiekowych „samotnych”
kobiet dot. budowania związków pod roboczym tytułem
APETYT NA DOBRE ZWIĄZKI
realizowane w Fundacji C.E.L. w latach 2018-2019**

RAPORT Z EWALUACJI

Warszawa grudzień 2019

Zajęcia i badania ewaluacyjne współfinansowane były w ramach zadań:

Zapewnienie pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym różnych form przemocy 2018-2019 „**Razem i osobno – krok do dobrego wspólnego życia**” - zadanie współfinansowane ze środków MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

Przeprowadzenie programu rozwoju umiejętności życiowych dla osób dorosłych z rodzin dotkniętych przemocą 2018-2020 - „**Stop bezradności – przeciwdziałanie przemocy w domu i w rodzinie**” - zadanie współfinansowane ze środków MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY - DZIELNICA MOKOTÓW

Program profilaktyki selektywnej (dotyczy lat 2018 i 2019) „**Program Rozwoju Umiejętności Życiowych dla Młodych Dorosłych Osób – Żeby chciało się chcieć**” - zadanie współfinansowane ze środków KRAJOWEGO BIURA DS. PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Prowadzenie działań psychologiczno-pedagogicznych i poradnictwa rodzinnego skierowanych do osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zagrożonych lub dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu, a także do rodzin gdzie występują zachowania ryzykowne związane lub będące następstwem używania alkoholu 2018-2021 „**Szkoła Kompetencji Życiowych dla Rodziców i Dorosłych Członków Rodzin**” (dotyczy roku 2019) - zadanie współfinansowane ze środków MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

Spis treści

Nota metodologiczna	3
Skuteczność	4
Ocena zajęć.....	5
Propozycje zmian.....	5
Charakterystyka uczestniczek.....	7
Wnioski.....	9

Nota metodologiczna

Przedmiotem ewaluacji są zajęcia dla kobiet prowadzone w Fundacji CEL. Zajęcia te miały na celu podniesienie poziomu satysfakcji życiowej oraz umiejętności życiowych potrzebnych do budowania zdrowych bliskich relacji. Celem ewaluacji sumatywnej jest dostarczenie Fundacji CEL informacji o skuteczności i adekwatności podejmowanych działań, z czego wynikały trzy pytania badawcze:

1. Czy udział w zajęciach wiązał się z istotną zmianą poziomu satysfakcji i/lub umiejętności?
2. Jak uczestniczki oceniają poszczególne elementy zajęć?
3. Jakie postulaty zmian zgłaszają uczestniczki zajęć?

Poniższy raport został opracowany w oparciu o badania ankietowe realizowane w sześciu grupach dla kobiet w 2018 i 2019 roku. Dwie grupy to grupy młodych kobiet w wieku 20-30 lat (bez dzieci i bez związków), dwie grupy to grupy kobiet w wieku 30 plus (do 40 lat – bez dzieci o bez związków) i dwie grupy to matki 30. 40, 50 plus (aktualnie bez związków). Wspólnym mianownikiem wszystkich grup były problemy w budowaniu związków i bliskich relacji przez uczestniczki zajęć.

Szczegółowy opis charakterystyki próby znajduje się na końcu raportu. W ramach ewaluacji przeprowadzono dwukrotnie pomiar (schemat quasi-eksperymentalny), aby określić ewentualną zmianę kompetencji i postaw. Zastosowano kwestionariusz liczący 76 pozycji. Kwestionariusz użyty podczas pierwszego pomiaru zawierał część metryczkową, zaś drugiego - blok pytań ewaluacyjnych dotyczących zajęć. Zebrano 69 poprawnie dopasowanych kwestionariuszy.

Uczestniczki wypełniały ankiety bez obecności osób prowadzących zajęcia, anonimowo. Za opracowanie i analizę odpowiadał autor niniejszego raportu.

Kwestionariusz pomiaru postaw i kompetencji posłużył do stworzenia indeksu. Charakteryzuje się on wysokim poziomem rzetelności (Alfa Cronbacha dla pretestu wyniósł 0,885, dla posttestu: 0,956). Do rozstrzygnięcia różnic, po sprawdzeniu założeń formalnych (normalność rozkładów i homogeniczność wariancji) do analizy użyto testu t-Studenta dla prób zależnych oraz jednozmiennowej analizy wariancji z powtarzanym pomiarem.

Skuteczność

Porównanie wyników testu mierzącego kompetencje i postawy pokazuje **istotny** ($t_{(61)}=-8,383$; $p<0,001$), **korzystny wzrost**.

Statystyki dla prób zależnych

		Średnia	N	Odchylenie standardowe	Błąd standardowy średniej
Para 1	pretest	207.1613	62	26.33591	3.34466
	posttest	235.4516	62	29.76888	3.78065

Nie zaobserwowano istotnych różnic pomiędzy grupami prowadzonymi w ramach programów Razem i osobno – krok do dobrego wspólnego życia (Kobiety), Stop bezradności – przeciwdziałanie przemocy w domu i w rodzinie (MOKP) i Program Rozwoju Umiejętności Życiowych dla Młodych Dorosłych Osób – Żeby chciało się chcieć (KBM) ($F_{(2;59)}=1,755$; $p=0,182$, $\eta^2=0,056$), jakkolwiek można zauważyć, że największa proporcjonalnie zmiana pojawiła się wśród uczestniczek grup KBM.

		Projekt	Średnia	Odchylenie standardowe	N
pretest	KBM		207.3684	19.56531	19
	Kobiety		209.0435	25.17480	23
	MOKP		204.8000	33.46734	20
	Ogółem		207.1613	26.33591	62
posttest	KBM		244.7368	19.29261	19
	Kobiety		231.5217	22.56882	23
	MOKP		231.1500	42.17042	20
	Ogółem		235.4516	29.76888	62

Ocena zajęć

Co najmniej dziewięć na dziesięć uczestniczek oceniło pozytywnie (tj. na ocenę „dobrą” i „bardzo dobrą”) **przygotowanie prowadzących** (60 na 64), ich **komunikatywność** (57/64) oraz **ogólną atrakcyjność zajęć** (57/63). Około czterech piątych wystawiło dwie najwyższe noty za **przydatność zajęć dla utrwalenia/poszerzenia wiedzy** (53/64) oraz **umiejętności** (52/64). Oceny negatywne („1” i „2”) zaznaczyło od jednej uczestniczki (ogólna atrakcyjność zajęć), przez dwie (ocena prowadzących i przydatności ze względu na wiedzę) po trzy (przydatność dla rozwoju/utrwalenia umiejętności).

	Bardzo źle - 1	2	3	4	bardzo dobrze - 5	Ogółem
komunikatywność osób prowadzących	0	2	5	14	43	64
profesjonalne przygotowanie osób prowadzących	0	2	2	14	46	64
przydatność zajęć ze względu na poszerzenie lub utrwalenie wiedzy	0	2	9	15	38	64
przydatność zajęć ze względu na poszerzenie lub utrwalenie umiejętności	0	3	9	20	32	64
ogólna atrakcyjność zajęć	0	1	5	19	38	63

Spośród 62 uczestniczek, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie trzy uznały, że spełniły swoje **oczekiwania** w małym stopniu. Pozostałe wskazały na co najmniej średni poziom, przy czym najczęściej wybieraną odpowiedzią (22 osoby) było „w bardzo dużym”.

W jakim stopniu spełniła Pani swoje oczekiwania związane z uczestnictwem w zajęciach?

W ogóle	0
W bardzo małym	0
W małym	3
W średnim	13
W dużym	18
W bardzo dużym	22
Całkowicie	6
Razem	62

Propozycje zmian

56 z 64 uczestniczek dostrzega **potrzeby zmian**.

		Liczebność
Gdyby istniała taka możliwość, to czy zmienił(a)by Pan(i) coś w tych zajęciach?	nie	13
	tak	56
	ogółem	69

W propozycjach zmiany dwa postulaty zostały wysunięte przez większą grupę badanych. Było to **zwiększenie liczby ćwiczeń** (38 z 64 osób) i **liczby spotkań** (36 wskazań). Około jednej dziesiątej uczestniczek (7/64) chciałoby zmniejszenia wielkości grup, zaś jedna dwunasta (5/64) zmiany godzin spotkań i skrócenia pojedynczych sesji. Pozostałe propozycje były wysuwane przez niewielkie frakcje badanych.

Zmiana	Zaznaczono	Nie zaznaczono	Razem
Inne dni spotkań	2	62	64
Inne godziny spotkań	5	59	64
Zwiększenie liczby spotkań	36	28	64
Zmniejszenie liczby spotkań	0	64	64
Dłuższe spotkania (np. o godzinę)	2	62	64
Krótsze spotkania	5	59	64
Większa liczba ćwiczeń	38	26	64
Mniejsza liczba ćwiczeń	0	64	64
Osoby prowadzące	0	64	64
Zmniejszyć liczebność grupy	10	54	64
Zwiększyć liczebność grupy	1	63	64

Warunki lokalowe	7	57	64
Wyposażenie sal	2	62	64
Materiały wykorzystywane w trakcie zajęć	4	60	64

Charakterystyka uczestniczek

Uczestniczki legitymujące się wyższym **wykształceniem** stanowiły około czterech piątych (54/69). W zajęciach nie wzięły udziału kobiety z wykształceniem niższym niż średnie.

Jakie ma Pani wykształcenie?

	Częstość	Procent
Średnie, policealne lub nieukończone wyższe	15	21.7
Wyższe (co najmniej tytuł licencjata lub inżyniera)	54	78.3
Ogółem	69	100.0

Niemal trzy czwarte badanych (50/69) **pracuje** w pełnym wymiarze, jedna dziesiąta (7/69) – w niepełnym. Osiem uczestniczek **studiuje**. **Bez pracy** pozostawały trzy badane, na **emeryturze/rencie** była jedna.

Jaka jest Pani sytuacja zawodowa?

	Częstość	Procent
Bezrobotna	3	4.3
Uczennica, studentka	8	11.6
Emerytura, renta	1	1.4
Zatrudniona w niepełnym wymiarze	7	10.1
Zatrudniona w pełnym wymiarze	50	72.5
Ogółem	69	100.0

Ponad trzy czwarte respondentek (43/69) pozytywnie oceniło swoją **sytuację ekonomiczną**.

Jak ocenia Pani swoją sytuację ekonomiczną?

	Częstość	Procent
Bardzo dobra	9	13.2
Raczej dobra	44	64.7
Raczej zła	13	19.1
Bardzo zła	2	2.9
Ogółem	68	100.0

Średnia **wieku** wyniosła 39 lat, przy czym najstarsza uczestniczka miała 63, a najmłodsza 21 lat.

Prosimy o wpisanie Pani roku urodzenia

	Częstość	Procent
1956	1	1.4
1959	1	1.4
1961	1	1.4
1964	2	2.9
1966	2	2.9
1970	2	2.9
1971	3	4.3
1972	3	4.3
1973	1	1.4
1974	3	4.3
1975	2	2.9
1977	7	10.1
1978	1	1.4
1979	1	1.4
1980	2	2.9
1981	4	5.8
1982	3	4.3
1983	6	8.7
1984	1	1.4

1985	1	1.4
1987	1	1.4
1988	2	2.9
1989	1	1.4
1991	4	5.8
1992	1	1.4
1993	3	4.3
1994	5	7.2
1995	1	1.4
1996	2	2.9
1997	1	1.4
1998	1	1.4
Ogółem	69	100.0

Wnioski

- ☐ Dwukrotny pomiar (przed i po zajęciach) pokazał istotny, korzystny przyrost kompetencji i postaw, bez istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi programami.
- ☐ Uczestniczki – co najmniej dziewięć na dziesięć – korzystnie oceniły przygotowanie oraz komunikatywność prowadzących, jak również ogólną atrakcyjność zajęć. Około czterech piątych wystawiło pozytywne noty z uwagi na możliwość poszerzenia bądź utrwalenia wiedzy i umiejętności.
- ☐ Zdecydowana większość kobiet – 59 na 62 udzielone odpowiedzi – spełniło swoje oczekiwania w co najmniej średnim stopniu, przy czym najczęściej wskazywaną odpowiedzią (22 uczestniczki) było „w bardzo dużym”.
- ☐ Większość uczestniczek dostrzega potrzeby zmian w zajęciach – dotyczą one przede wszystkim zwiększenia liczby ćwiczeń oraz spotkań.
 - ☐ Wśród uczestniczek dominowały osoby pracujące z wyższym wykształceniem, korzystnie oceniające swoją sytuację materialną, zaś wiek – przy średniej 39 lat – był zróżnicowany, co wynikało ze sposobu rekrutacji uczestniczek do grup (z założenia grupy były adresowane do trzech kohort: 20-30 lat, 30/35-40 oraz samotnych matek 35 plus).